

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/41/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321202651
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2321202651.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Matúša Staríčka, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, zastúpená JUDr. Ondrejom Bartošovičom, advokátom, Pázmaňa 2020/30, Šaľa, a E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX, o návrhu matky maloletej na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 12. januára 2022, č.k. 21P/92/2021-190, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že vyživovaciu povinnosť otca voči maloletej A. zvyšuje zo sumy 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, platného v čase splatnosti bežného výživného na sumu 100,- Eur mesačne, s účinnosťou od 02.07.2021 do 05.10.2021, s účinnosťou od 06.10.2021 do 16.12.2021 vyživovaciu povinnosť znižuje zo sumy 100,- Eur mesačne na sumu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa a s účinnosťou od 17.12.2021 vyživovaciu povinnosť zvyšuje na sumu 100,- Eur mesačne, ktoré výživné je splatné vždy do 15.-teho dňa v mesiaci vopred do rúk matky maloletej.

Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 02.07.2021 do 31.12.2021 vo výške 266,45 Eur súd povoľuje otcovi maloletej zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 15,- Eur až do zaplatenia spolu s bežným výživným, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Galanta, č.k. 16P/221/2011-41 zo dňa 19.03.2012 v časti vyživovacej povinnosti otca na maloletú A..

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním zvýšil vyživovaciu povinnosť otca maloletej zo sumy vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa na sumu 130,- Eur mesačne od 02.07.2021 do 05.10.2021 a počnúc od 17.12.2021, kde výživné je splatné vždy do 15.-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky maloletej (výrok I.), zároveň určil dlžné výživné za obdobie od 02.07.2021 do 05.10.2021 a od 17.12.2021 do 31.12.2021 vo výške 361,76 Eur, ktoré povolil otcovi zaplatiť v pravidelných mesačných splátkach po 15,- Eur až do zaplatenia spolu s bežným výživným, po právoplatnosti tohto rozhodnutia, pod stratou výhody splátok (výrok II.), týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Galanta, č.k. 16P/221/2011-41 zo dňa 19.03.2012 v časti rozsahu vyživovacej povinnosti otca voči maloletej (výrok III.) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu

trov konania (výrok IV.). Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že matka maloletej sa domáhala zvýšenia výživného zo sumy minimálneho výživného na sumu 160,- Eur mesačne z dôvodu, že uplynutím takmer desiatich rokov od posledného rozhodovania súdu o výživnom došlo k zmene pomerov nielen prirodzeným plynutím času, rastom životných nákladov a infláciou, ale aj charakterom a výškou výdavkov na takmer pätnásťročné dieťa v porovnaní s päťročným dieťaťom. Uviedla, že býva v rodinnom dome v D. s deťmi, maloletou A., plnoletou F. a plnoletým E.. Je nezamestnaná, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 182,- Eur mesačne, rodinné prídavky na 2 deti a mesačne si privyrába brigádne sumou cca 500,- Eur. Jej mesačné výdavky na maloletú A. sú: strava 120,- Eur, ošatenie 40,- Eur, mobilný telefón 10,- Eur, drogéria 10,- Eur, knihy 20,- Eur, tieto položky predstavujú len náklady na uspokojenie základných životných potrieb. Vzhľadom na výšku svojich príjmov a skutočnosť, že má vyživovaciu povinnosť aj voči staršej dcére F., sa nemôže ako matka maloletého dieťaťa poskytujúca celodennú starostlivosť podieľať na úhrade týchto nákladov v rovnakej výške ako otec. Otec maloletej sa vyjadril k návrhu tak, že by mal aspoň vedieť toľko, kam ide maloleté dieťa do školy, nikto s ním však nekomunikuje, teraz peniaze nemá, preto navrhuje ponechať všetko tak ako doposiaľ, tak, že bude platiť výživné v sume 26,- Eur mesačne, ktorú sumu mu poskytuje jeho brat, aby nemal problémy so zákonom. Je bezdomovec, býva u brata vo F. alebo u sestry v D. G., keď nie je zima, prespáva aj v aute. Živnosť ukončil v roku 2019 kvôli zdravotným problémom, robil upratovacie práce, brigády a príjem mal 200,- až 300,- Eur mesačne, v súčasnosti je nezamestnaný, evidovaný ako čakateľ na úrade práce. Uviedol, že vie pracovať len tri – štyri hodiny denne kvôli svojmu zdravotnému stavu, a vykonávať rôzne pomocné práce. Finančne mu vypomáha brat a súrodenci aj tým, že mu dajú stravu, môže sa u nich osprchovať a aj bývať. V sociálnej poisťovni si nepodával žiadosť na priznanie invalidného dôchodku. Vlastní dve osobné motorové vozidlá zn. Chrysler a zn. Škoda Felicia, nákladný prívies, na ktorých je však exekúcia. Je spoluvlastníkom aj rodinného domu, v ktorom býva matka maloletej s deťmi. Jeho najvyššie dosiahnuté vzdelanie je základné. Má upchaté cievy, vysoký krvný tlak, navštevuje chirurga, neurológa, obvodného lekára, užíva liek Nebelit, za ktorý platí mesačne 30,- Eur, na čo mu tiež dávajú peniaze súrodenci. K výdavkom zahrnul kredit na mobil vo výške 7,- až 10,- Eur raz za tri až štyri mesiace, fajčí cigarety v počte 7-8 kusov denne, ktoré si však nekupuje, má len tie, čo mu dajú kamaráti a súrodenci. Uviedol, že chce testy, lebo maloletá A. nie je jeho. Kolízny opatrovník uviedol, že výživné bolo naposledy upravené v roku 2012, od tejto doby otcovi odpadla vyživovacia povinnosť k dvom plnoletým synom, ktorí sa zamestnali. Otec poukazuje na svoj nepriaznivý zdravotný stav, no nepredložil žiadne potvrdenie od odborného lekára, ktorým by preukázal, že zdravotný stav ho diskvalifikuje na trhu práce. Kolízny opatrovník tak navrhol, aby súd návrhu matky čiastočne vyhovel a výživné na maloletú A. zvýšil na 120,- Eur mesačne. Uznesením Okresného súdu Galanta, č.k. 26C/27/2019-11 zo dňa 13.06.2019 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bolo otcovi maloletej zakázané vstupovať do rodinného domu na adrese D. XXX a tiež zakázané sa približovať k matke maloletej na vzdialenosť menšiu ako desať metrov. Rozsudkom Okresného súdu Galanta, č.k. 1T/118/2019-90 zo dňa 04.05.2020 bol otec maloletého dieťaťa právoplatne uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy a bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere jedného roka s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu štrnásť mesiacov. Následne trestným rozkazom, č.k. 1T/104/2020-119 zo dňa 02.10.2020 bol otec maloletého dieťaťa uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania a bol odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 28 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu s probačným dohľadom v trvaní dvoch rokov a zároveň mu bola uložená povinnosť zamestnať sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie, a tiež bol zrušený zároveň výrok o treste rozsudku, sp.zn. 1T/118/2019 zo dňa 04.05.2020. Na súde prvej inštancie sa vedie pod sp.zn. 12Pc/27/2021 konanie o zvýšenie výživného na plnoletú F. B., ktoré nie je doposiaľ právoplatne skončené. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 62, § 75, § 76, § 77, § 78 Zákona o rodine. Pri zmene rozhodnutia o výške výživného zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne vývojom životných nákladov. Až v prípade, ak má súd za preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti. Z dokazovania súd zistil, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti rozsudkom zo dňa 19.03.2012 došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletej A., ktorá je o desať rokov staršia, preto výdavky spojené s uspokojovaním jej odôvodnených potrieb aj s ohľadom na celkový nárast životných nákladov pochopiteľne vzrástli v súvislosti s jej fyzickým rastom, a to na oblečenie, obuv, stravu, hygienické potreby, predovšetkým však v súvislosti s výkonom školskej dochádzky a tiež vzhľadom aj na jej záujmy, teda vo všetkých oblastiach jej života. Ide o objektívnu zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa. Maloletá má toho času pätnásť rokov, v čase posledného rozhodnutia navštevovala materskú školu, od septembra 2021 už začne navštevovať prvý ročník gymnázia v Bratislave. Mesačné výdavky zahŕňajú pomernú časť výdavkov na bývanie 64,- Eur, stravu v sume 120,- Eur, ošatenie 40,- Eur,

mobil 10,- Eur, drogériu 10,- Eur, knihy 20,- Eur a cestovné MHD v Bratislave 15,- Eur. Maloletá je zdravá, zvýšené výdavky má v súvislosti s návštevou alergológa a užívaním lieku Zodac. Matka maloletej v čase posledného rozhodovania mala štyri vyživovacie povinnosti, poberala dávky v hmotnej núdzi 310,- Eur a rodinné prídavky na štyri maloleté deti. Toho času má dve vyživovacie povinnosti, nie je zamestnaná, poberá dávky v hmotnej núdzi aktuálne vo výške 113,90 Eur, prídavky na dve deti 51,76 Eur, výživné na dve deti 52,- Eur, brigádne si privyrába upratovaním približne sumou vo výške cca 500,- Eur mesačne, finančne jej vypomáha plnoletý syn sumou 150,- až 200,- Eur mesačne. Na strane matky teda došlo k zvýšeniu jej príjmov, vlastní osobné motorové vozidlo zn. Toyota Yaris, r.v. 2008, je podielovou spoluvlastníčkou rodinného domu, v ktorom spolu s deťmi býva. Mesačne má výdavky na bývanie: plyn 129,- Eur, elektrina 87,- Eur, voda 15,- Eur, satelit 13,- Eur, internet 15,- Eur, vodné a stočné, domová daň a odvoz komunálneho odpadu cca 20,- Eur, jej osobné mesačné výdavky zahŕňajú stravu 120,- Eur, ošatenie 40,- Eur, drogériu 20,- Eur, pohonné hmoty 50,- Eur. Otec maloletej v čase posledného rozhodnutia mal štyri vyživovacie povinnosti, bol nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, tvrdil, že bol bez príjmu. Toho času má dve vyživovacie povinnosti k maloletej A. a k plnoletej F., na výživu každého dieťaťa platí sumu 26,- Eur mesačne, je nezamestnaný, od 15.11.2021 evidovaný ako čakateľ na úrade práce, nepoberá v posledných dvanástich mesiacoch ani nepoberal žiadne štátne sociálne dávky, dávky v nezamestnanosti, nemocenské dávky, dôchodkové dávky ani pomoc v hmotnej núdzi, o poskytovanie ktorej žiadal, ale priznaná mu nebola. Naposledy bol poberateľom dávok v hmotnej núdzi v období od 01.09.2017 do 30.06.2020, pričom za obdobie od januára do júna 2020 bola priemerná výška tejto dávky 84,95 Eur mesačne. Ako SZČO bol v sociálnej poisťovni evidovaný od 01.07.2018 do 30.06.2019. Z daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za zdaňovacie obdobie 2020 vyplynulo, že hlavnou prevažnou činnosťou otca bola výstavba obytných a neobytných budov a základ dane bol v sume 2.640,- Eur. Otec vlastní dve osobné motorové vozidlá a nákladný prívos, je podielovým spoluvlastníkom rodinného domu, v ktorom býva matka. Tvrdil, že je bezdomovec, keď nie je zima, prespáva v aute, ale inak býva u brata alebo u sestry, tam má zabezpečenú stravu, bývanie a možnosť vykonať osobnú hygienu, pracovať vie, môže vykonávať rôzne pomocné práce, vie však pracovať tri – štyri hodiny denne, lebo má nepriaznivý zdravotný stav. Súd zdôraznil, že otec maloletej žiadnym dôkazom nepreukázal, že jeho zdravotný stav je nepriaznivý a bráni mu uplatniť sa na trhu práce, nedoložil do spisu žiadne lekárske správy, z ktorých by bolo možné zistiť, aký je jeho zdravotný stav, žiadne rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku, ani rozhodnutie o poklese jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Súd tvrdenia otca o nemožnosti riadne sa zamestnať a dosahovať príjem z dôvodu jeho nepriaznivého zdravotného stavu posúdil ako účelové s cieľom vyhnúť sa plateniu vyššieho výživného na maloleté dieťa. Zároveň súd poukázal na nezodpovedný prístup otca k plneniu si svojej vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa, ktorá bola stanovená v minimálnom zákonom rozsahu, ktorú si tiež riadne neplnil, nakoľko bol právoplatným rozsudkom uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy. Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného maloletého dieťaťa, pričom zákon umožňuje hodnotiť nie len životné okolnosti a pomery povinného, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Schopnosti povinného predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti, je možné rozumieť nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Každý rodič má zákonnú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu, ktorú je povinný si plniť. I napriek tomu, že žiadny zákon v SR neukladá povinnosť pracovať, je povinnosťou každého rodiča, aby si svoje záležitosti zariadil tak, aby mohol dosahovať príjem, z ktorého si bude plniť svoju vyživovaciu povinnosť k maloletému dieťaťu. Súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že návrh matky je čiastočne dôvodný, keďže došlo k zmene pomerov a to nepochybne na strane maloletého dieťaťa a aj rodičov. Súd mal za to, že je dôvodné zvýšiť výživné na sumu 130,- Eur mesačne od podania návrhu, teda od 02.07.2021 do 05.10.2021 a následne od 17.12.2021 zo sumy minimálneho výživného, teda s výnimkou obdobia, keď bol otec maloletého dieťaťa práceneschopný. Pri určení výšky výživného súd vychádzal z priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva SR, ktorá bola v prvom až treťom kvartáli roku 2021 vo výške 1.170,- Eur. Otec v roku 2019 vykonával podnikateľskú činnosť, v ktorej dosahoval príjem, dávky v hmotnej núdzi poberal do 30.06.2020, v ostatnom období už tieto dávky nepoberal a aj napriek jeho žiadosti mu priznané neboli. Až do 15.11.2021, odkedy je vedený ako čakateľ na úrade práce, nebol zamestnaný, nevykonával podnikateľskú činnosť a nebol evidovaný na úrade práce, teda bol dobrovoľne nezamestnaný. V zmysle ustálenej súdnej praxe súd vychádzal z toho, že na výživu všetkých detí by mal otec prispievať výživným v rozsahu 20-30% zo svojho príjmu. Zo sumy 1.170,- Eur predstavuje tento podiel sumu 234,- až 351,- Eur. Otec má vyživovaciu povinnosť aj k plnoletej F.. Z daného stavu mal súd za to, že na strane otca je priestor na zvýšenie bežného výživného na maloletú A. tak, ako uviedol vo

výroku rozsudku, teda na 130,- Eur mesačne. Nakoľko otcovi vznikol dlh na výživnom, keďže za obdobie od 02.07.2021 neprispieval zvýšenou sumou, tento súd vyčíslil vo výške 361,76 Eur, a to za obdobie od 02.07.2021 do 05.10.2021 a od 17.12.2021 do 31.12.2021, ktorú sumu povolil otcovi uhradiť v splátkach po 15,- Eur až do zaplatenia spolu s bežným výživným, po právoplatnosti rozsudku pod hrozbou straty výhody splátok tak, aby dlh bol zaplatený do troch rokov, pričom výška splátok sa javí ako zodpovedajúca potrebám dieťaťa, ako aj finančným pomerom otca. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podal odvolanie otec maloletej. Uviedol, že z nehnuteľnosti, ktorú vlastní spolu s matkou maloletej, bol prakticky vykázaný, stal sa bezdomovcom. Bez podpory jeho rodiny by zrejme žil na ulici. Má ukončené len základné vzdelanie. V minulosti skúšal podnikáť, nakoľko sa mu nedarilo, podnikateľskú činnosť aj z dôvodu svojho nepriaznivého zdravotného stavu ukončil. Z rozhodnutia súdu nevyplýva, či súd zisťoval od jeho ošetrojúceho lekára dôvody, ktoré mu neumožňujú sa riadne zamestnať. V súčasnosti mu pomáha s úhradou minimálneho výživného jeho rodina, a to len preto, aby nebol odsúdený. Z lekárskeho potvrdenia H. I. vyplýva, že je dispenciarizovaný na neurologickej ambulancii pre senzitivnu polyneuropatiu dolných končatín, v dôsledku ktorého ochorenia nie je spôsobilý na prácu v stoji. Predložil lekárske správy H. J., H. H., z ktorých vyplývajú jeho zdravotné problémy. Okrem toho je liečený na vysoký krvný tlak. Pokiaľ sa aj snažil hľadať si prácu, bol z týchto dôvodov odmietnutý, vzhľadom na jeho základné dosiahnuté vzdelanie môže vykonávať najmä pomocné práce alebo práce vyžadujúce si fyzickú zdatnosť, na ktoré v dôsledku svojho zdravotného stavu však nie je spôsobilý. Podnikateľská činnosť, ktorou sa zaoberal, bola výstavba obytných a neobytných budov, ktorú prácu takisto v dôsledku nepriaznivého zdravotného stavu nemôže ďalej vykonávať. Uvedomuje si, že maloletá A. rastie, ale nie je v jeho možnostiach podieľať sa na vyšších životných nákladoch a výdavkoch. Žiadne z detí oňho neprejavuje záujem, nemá o nich žiadne vedomosti. Hoci je formálne evidovaný ako vlastník dvoch motorových vozidiel, tieto nemôže predať, nakoľko sú proti nemu vedené exekučné konania a vozidlá v dôsledku tejto skutočnosti nikto nekúpi. Súd neprihliadal na tieto okolnosti a zvýšením výživovacej povinnosti došlo k opakovanej hrozbe jeho odsúdenia pre trestný čin zanedbania povinnej výživy. Ustanovenie § 62 ods. 2 zohľadňuje aj situáciu, kedy životná úroveň rodiča nie je priaznivá a v tomto prípade maloleté dieťa žiaľ musí zdieľať aj takúto životnú úroveň rodiča. Snažil sa zabezpečiť si príjem, z ktorého by dokázal financovať potreby maloletej, čoho dôkazom je jeho podnikateľská činnosť, prípadne výkon pomocných prác zväčša na stavbe, no v súčasnosti je limitovaný zdravotným stavom a žiaľ aj svojim vzdelaním. Navrhol preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a návrh matky zamietol.

3. Matka maloletej v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že súd správne ustálil, že došlo k podstatnej zmene pomerov, rozhodol v súlade so zákonom a záujmami dieťaťa. Rozsudok považuje za správny a zákonný, riadne odôvodnený, odvolacia argumentácia otca je bezpredmetná, nakoľko je schopný zarábať si na život prácou, a to v rozsahu, aby mohol hradiť na dcéru výživné vo výške 130,- Eur. Z jeho zdravotnej dokumentácie vyplýva, že je dlhoročný gambler a keď má finančné prostriedky na hracie automaty, musí byť schopný prispievať na výživu detí. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že v plnej miere sa stotožňuje s rozsudkom Okresného súdu Galanta, navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359, § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 21P/92/2021 je zvýšenie výživného na maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, na základe návrhu matky a to zo sumy vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona, platného v čase splatnosti bežného výživného, na sumu 160,- Eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu (02.07.2021).

7. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým výživné otca na maloletú A. zvýšil na sumu 130,- Eur mesačne s účinnosťou od 02.07.2021 do 05.10.2021 a následne počnúc od 17.12.2021 a zároveň určil nedoplatok za obdobia od 02.07.2021 do 05.10.2021 a od 17.12.2021 do 31.12.2021 vo výške 361,76 Eur, ktorý povolil otcovi zaplatiť v mesačných splátkach po 15,- Eur spolu s bežným výživným, po právoplatnosti tohto rozhodnutia, pod stratou výhody splátok.

8. Odvolacia argumentácia otca bola založená na tvrdení o nepreukázaní podstatnej zmeny pomerov na strane otca, na nedostatočne zistenom skutočnom stave veci. Po preskúmaní obsahu napadnutého rozhodnutia i celého spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a správne uzavrel, že v danom prípade došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletej i rodičov. Vychádzajúc však zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, dospel odvolací súd k rozdielnemu záveru o primeranosti výživného, resp. jeho výšky.

9. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Podľa odseku 2), ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Podľa odseku 3), pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

10. Výživné súd určí podľa stavu zisteného v čase vydania rozhodnutia. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného tak v čase skoršieho, ako aj v čase nového rozhodnutia. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je iba závažnejšia zmena pomerov. Nestačí len úvaha o tom, či doterajšie výživné je primerané, pretože inak by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej či druhej strane, t.j. oprávneného i povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pôjde napr. o zvýšenie či zníženie zárobku, či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného a to nielen na krátky čas. Takou zmenou pomerov môže byť tiež vyšší vek dieťaťa, príp. rozšírenie alebo zúženie vyživovacej povinnosti povinného ale aj invalidita povinného a pod.

11. Z obsahu spisu vyplynulo, že rodičovské práva a povinnosti k maloletej A. boli naposledy upravené rozsudkom Okresného súdu Galanta, č.k. XXP/XXX/XXXX-XX zo dňa 19.03.2012, kedy bola maloletá a jej ďalší traja, vtedy maloletí súrodenci, zverení do osobnej starostlivosti matky a otcovi bolo určené prispievať na každé maloleté dieťa výživným v minimálnom rozsahu. Matka v tej dobe poberala dávku v hmotnej núdzi 310,40 Eur, otec bol nezamestnaný, evidovaný na úrade práce, podľa jeho vyjadrenia bez príjmu. Maloletá A. mala 5 rokov, navštevovala materskú školu. V súčasnosti z obsahu spisu vyplynulo, že od 1. septembra 2021 A. začala navštevovať strednú školu, gymnázium v Bratislave, teda mimo miesta svojho bydliska, je o 10 rokov staršia, v dôsledku čoho sa úmerne veku podstatne zvýšili náklady spojené s jej výživou. Matka je stále nezamestnaná, poberať dávku v hmotnej núdzi vo výške 113,90 Eur mesačne, rodinné prídavky na dve deti od 01.01.2022 vo výške 51,76 Eur. Brigádnicky si privyrába upratovaním v sume cca 500,- Eur mesačne. Matke odbudli dve vyživovacie povinnosti voči plnoletým synom. Otec maloletej v čase posledného rozhodnutia bol nezamestnaný, bez príjmu, mal štyri vyživovacie povinnosti, v súčasnosti mu takisto dve vyživovacie povinnosti k plnoletým synom odpadli. Mesačne platí na dve dcéry, maloletú A. a plnoletú F. 26,- Eur mesačne na každú. Je nezamestnaný, od 15.11.2021 evidovaný ako čakateľ na úrade práce, nepoberal v posledných 12 mesiacoch žiaden príjem, žiadne dávky, či už nemocenské, dôchodkové, ani pomoc v hmotnej núdzi, o ktorú žiadal, ale nebola mu priznaná. Od 06.10. do 16.12.2021 bol práceneschopný, nemocenské dávky nepoberal. Od 01.07.2018 do 30.06.2019 bol v sociálnej poisťovni evidovaný ako SZČO. Z daňového priznania za zdaňovacie obdobie 2020 vyplynul základ dane 2.640,- Eur. Iný majetok väčšej hodnoty nevlastní, je spoluvlastníkom rodinného domu spolu s matkou maloletej, v ktorom však býva matka s deťmi. Otcovi bol neodkladným opatrením uložený zákaz vstupu do rodinného domu v D. K. XXX a tiež zákaz priblížiť sa k matke maloletej na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov. Pomery, pokiaľ sa týka otca sa zmenili tým, že mu odpadli dve vyživovacie povinnosti. Takisto v čase poslednej úpravy, ako aj v súčasnosti je otec nezamestnaný a bez príjmu. Otcov prístup k zákonnej vyživovacej povinnosti možno hodnotiť ako maximálne nezodpovedný. Otec za obdobie desiatich rokov nemal riadne zamestnanie, bol bez

zamestnania, evidovaný na úrade práce, aj bez evidencie, teda dobrovoľne nezamestnaný, istý čas podnikal, avšak žiadne vyššie príjmy ani z podnikateľskej činnosti, z ktorých by bolo možné uhrádzať vyššie výživné, nedosahoval. Pokiaľ sa týka zdravotného stavu otca, súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že otec nepreukázal také závažné zdravotné problémy, ktoré by mu bránili zamestnať sa a vykonávať nejakú prácu. K odvolaniu doložil potvrdenie všeobecného lekára, že nemôže vykonávať prácu v stoji. Napriek ním tvrdeným vážnym zdravotným problémom, však otec nepožiadal o priznanie invalidného dôchodku. Nezodpovedný a ľahostajný prístup otca k plneniu si vyživovacej povinnosti vyplýva aj z toho, že 10 rokov mal určené výživné v minimálnom rozsahu, iným spôsobom sa na výžive a výchove maloletej nepodieľal a ani toto výživné určené v minimálnom rozsahu neplnil, nakoľko bol trestne stíhaný a odsúdený za trestný čin zanedbania povinnej výživy a po dobu 10 rokov si nedokázal nájsť riadne stabilné zamestnanie. Odvolací súd vzhľadom k týmto skutočnostiam mal za to, že takáto zmena pomerov, ktorá nastala za posledných 10 rokov, je dôvodná k zvýšeniu výživného na maloletú A.. Odvolací súd však mal za to, že súd prvej inštancie nezvýšil výživné na primeranú výšku. Správne vychádzal z priemernej mesačnej mzdy dosahovanej v národnom hospodárstve, ktorá bola v roku 2021 vo výške 1.211 Eur brutto. V čistom táto suma predstavuje cca 880,- Eur mesačne. V zmysle súdnej praxe z tejto sumy je možné postihnúť 20% až 30% výživným na deti. Táto suma však musí pokryť všetky vyživovacie povinnosti otca, ktoré sú v súčasnosti dve, z toho A. je mladším dieťaťom. Odvolací súd vychádzal z 25% zo sumy 880,- Eur, nakoľko malol. má bežné výdavky spojené s výživou, čo predstavuje sumu 220,- Eur, z ktorej považoval za primerané zvýšenie výživného na maloletú A. na sumu 100,- Eur mesačne.

12. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil a výživné otca na maloletú A. zvýšil na sumu 100,- Eur mesačne a to s účinnosťou od podania návrhu, t.j. od 02.07.2021 do 05.10.2021, za obdobie od 06.10.2021 do 16.12.2021 výživné opätovne znížil na sumu 30% životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, nakoľko v tejto dobe otec bol práceneschopný a nepoberal žiadne dávky a následne od 17.12.2021 opätovne zvýšil výživné na sumu 100,- Eur mesačne.

13. Vzhľadom k tomu, že otec neprispieval od 02.07.2021 na výživu maloletej A. zvýšenou sumou, vznikol mu na výživnom nedoplatok a to za obdobie od 02.07.2021 do 31.12.2021 v sume 266,45 Eur. Za uvedené obdobie zaplatil na výživnom 155,14 Eur (júl 2021 zaplatil 25,14 Eur /30 dní x 0,838 Eur/, august- december 2021 zaplatil spolu 130 Eur /5 mes. x 26 Eur /). Za toto obdobie však mal zaplatiť sumu 421,59 Eur (za mesiac júl 2021: deň zo sumy 29,87 eur =0,96 Eur plus 30 dní zo sumy 100 eur =96,60 Eur, spolu 97,56 Eur, za mesiac august a september po 100 eur, spolu 200 Eur, za október: 5 dní zo 100 Eur/3,22x5/=16,10 eur a 15 dní z 29,87 EUR/0,96x15/=14,40 Eur, spolu 30,50 Eur, za november 29,87 Eur a za december: 16 dní z 29,87 Eur /0,96 Eur x16/=15,36 Eur a 15 dní zo 100Eur /3,22x15/=48,30 Eur, spolu 63,66 Eur). S prihliadnutím na výšku nedoplatku, zistené pomery otca, odvolací súd povolil otcovi nedoplatok uhradiť v mesačných splátkach po 15,- Eur spolu s bežným výživným s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia (§ 232 ods. 4 CSP).

14. O nároku na náhradu trov tohto konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 CSP za použitia § 52 CMP.

15. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).